

- досягнення цілей зеленої економіки, зменшення викидів, раціоналізація використання ресурсів через заміну лінійного «видобуток-виробництво-використання-відходи» підходу на замкнену систему, де відходи одного процесу стають ресурсами для іншого;

- зменшення викидів парникових газів та ефективне використання

вуглецю у виробництві та енергетиці через застосування біотехнологій для виробництва біопалива, вуглецевого зберігання та інших процесів, спрямованих на зменшення вуглецевого сліду;

- забезпечення економічного зростання, соціальної справедливості та охорони навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Лівенцева Г.А., Нікітіна А.О., Вергельська В.В. Сучасні еколого-економічні проекти трансформації вугледобувних регіонів у світі. *Гірнична геологія та геоекологія*. 2021. № 1. С. 64-87.
2. Диба М.І., Гернего Ю.О. Вуглецеві кредити та офсети в контексті державної політики сталого розвитку. *Фінанси України*. 2023. № 6. С. 112-126.
3. Грод М.І. Теоретичні підходи до визначення місця циркулярної економіки в методології зеленої економіки і її зв'язок із біоекономікою, біологічною економікою і циркулярною вуглецевою економікою, заснованою на біотехнологіях. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 4. С. 103-109.

«ЗЕЛЕНЕ» КРЕДИТУВАННЯ: ПРІОРИТЕТИ ТА ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ

Миرونчук В.М., к.е.н., доцент,
*Вінницький навчально-науковий
інститут економіки ЗУНУ*

Питання зміни клімату є таким, що досить гостро стоїть у порядку денному майбутнього функціонування більшості країн світу. Паризька конференція ООН зі зміни клімату, що була проведена у 2015 році висунула нові вимоги людству з приводу стабілізації динаміки зміни показника середньої глобальної температури у межах 1,5 С°. Такі зміни можливі виключно шляхом скорочення викидів вуглецю. Слід відмітити, що перехід до вуглецево-нейтральної економіки вимагає від фінансових та нефінансових корпорацій певного рівня екологічної свідомості та

вносить на обговорення питання щодо досягнення глобальних кліматичних цілей через банківське фінансування.

Вагома частка складнощів в управлінні ризиками, що пов'язана зі зміною клімату, носить стохастичний ендегенний економіко-політичний характер і визначає шлях складного переходу до формування системних зав'язків заснованих на низьковуглецевих параметрах. Зміни у громадських поглядах, що поступово виділяють екологічну та соціальну складову серед першочергових складових добробуту, призводять до

політичного тиску з метою посилення екологічного регулювання. Неврахування можливості таких шоків бізнесом та їх кредиторами може завдати їм шкоди. Паризька угода, як перша глобальна світова кліматична угода, суттєво збільшила обізнаність громадськості про ризики, що пов'язані з кліматом, і збільшила прихильність політиків до суворішого дотримання кліматичної політики.

У міру очікувань зміни регулювання рівень ризику переходу зростає, що змінює екологічну свідомість учасників фінансового ринку та рівноважні ціни на борговий капітал. Необхідність узгодження банками своєї бізнес-моделі із кліматичними цілями впливає на рішення щодо ціноутворення на кредит в залежності від впливу компаній позичальників на оточуюче середовище та розкриття відповідних даних.

Так, сучасна світова практика доводить ряд переваг та недоліків щодо взяття фірмами на себе екологічних обов'язків у разі кредитування банками, серед них:

1) фірми з високими екологічними ризиками сплачують вищий кредитний спред і отримують кредити, надані синдикатами з меншою кількістю банків;

2) існує негативний зв'язок між добровільним розкриттям інформації про викиди CO₂ та спредом кредитів, для інформаційно непрозорих позичальників;

3) фірми в регіонах із сильнішим впливом зміни клімату сплачують значно вищі спреди за своїми банківськими позиками;

4) банки стягують вищі процентні ставки за іпотечні кредити

на майно, яке піддається більшому ризику підвищення рівня моря;

5) ставлення фірм і банків до навколишнього середовища дійсно має значення для ціноутворення кредиту лише тоді, коли обидві договірні сторони є «зеленими»;

б) після ратифікації Паризької угоди банки перерозподілили кредити від компаній-забруднювачів. Так, після заяви президента Трампа у 2017 році про вихід США з Паризької угоди, європейські банки скоротили кредитування фірм-забруднювачів у Сполучених Штатах;

7) економіка, яка відносно більше покладається на акціонерне фінансування, ніж боргове (банківське) фінансування, менше забруднює навколишнє середовище, що свідчить про те, що фондові ринки краще перерозподіляють інвестиції в менш забруднюючі галузі;

8) банківська діяльність може створювати перешкоди для зеленої економіки, оскільки входження інноваційних і екологічних компаній у забруднюючі галузі ризикує знецінити позиції банків серед постійних клієнтів;

9) подібність у ставленні до навколишнього середовища має значення для рішень про кредитування, оскільки банки, швидше за все, нададуть позики позичальникам із подібними (високими) показниками ESG;

10) умови кредитування покращуються, коли існує подібність етичної сфери між позичальником і кредитором;

11) висока оцінка стійкості призводить до нижчих кредитних спредів, але лише під час запозичення в банку з високою оцінкою стійкості.

Ці висновки підтверджують ідею негласної інформації в розкритій про те, що власний досвід кредитора є позичальниками інформації про їх необхідною умовою для інтерпретації екологічну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Paris Agreement. United Nations. URL: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf (дата звернення: 10.03.2024).
2. Green Finance. A Bottom-up Approach to Track Existing Flows. IFC. 2017. 54 p.
3. Green loans, a tool to finance sustainable. 2017. URL: <https://www.bbva.com/en/green-loans-tool-finance-sustainabledevelopment> (дата звернення: 10.03.2024).

ТРЕНДИ ЗЕЛЕНОГО ІНВЕСТУВАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Роледерс В.В., к.е.н., доцент,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Сталий розвиток глобальної економіки передбачає широке впровадження екологічно чистих принципів зростання, пом'якшення екологічних ризиків і виправлення екологічного дефіциту. Відмінною рисою сучасних економічних перетворень є наголос на підвищенні суспільного добробуту та просуванні соціальної справедливості. Як свідчить глобальний досвід зеленого зростання прості спроби мінімізувати шкідливий вплив на навколишнє середовище недостатні. Не менш важливо отримувати прибуток за допомогою екологічно свідомого виробництва та заохочення відповідального споживання. Труднощі, що виникають під час впровадження принципів і положень, викладених у міжнародних угодах, можна пояснити різними інтерпретаціями країнами щодо їх необхідного внеску у сприяння зеленій економіці. Щоб прийняти зелену траєкторію, країни повинні здійснити трансформацію своїх промислових

систем відповідно до сучасних стандартів екологічно чистого виробництва, а також забезпечити необхідне фінансування для цього переходу.

Водночас впровадження цих змін вимагає співпраці між націями як усередині країни, так і в глобальному масштабі. Кожна країна повинна прийняти зважене рішення щодо свого підходу до переходу до сталого розвитку, з потенційними початковими кроками, включаючи підвищення енергоефективності або впровадження ефективних методів управління природними ресурсами, які принесуть негайні переваги. Запровадження зеленого фінансування зараз є важливим елементом у досягненні цілей сталого розвитку в усьому світі та створенні зеленої економіки. Ця зміна формує нові екологічно чисті напрями та можливості для міжнародної фінансової системи, зумовлені швидким розширенням зеленого сектору на світовому